

Curriculum Vitae Javad Morshedloo

جواد مرشدلو

استادیار تاریخ

دانشکده علوم انسانی؛ دانشگاه تربیت مدرس.

نشانی: تهران، بزرگراه جلال احمد، تقاطع بزرگراه شهید چمران.

تلفن تماس: +۹۸۲۱۸۲۸۸۴۶۱۸

j.morshedloo@modares.ac.ir

Official Page: <https://www.modares.ac.ir/~g.morshedloo>

Scholar: <https://scholar.google.com/citations?hl=en&user=flNwGnUAAAAJ>

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7616-295X>

علاق و زمینه‌های پژوهشی:

تاریخ ایران و جهان اسلام در دوره مدرن

تاریخ مناسبات ایران و روسیه

تاریخ قفقاز و آسیای مرکزی

تاریخ دریای خزر و حوزه پیرامون

تحصیلات

دکتری: ایران بعد از اسلام، دانشگاه تهران، ۱۳۹۱.

کارشناسی ارشد: تاریخ عمومی جهان، دانشگاه شهید بهشتی تهران، ۱۳۸۵.

کارشناسی: تاریخ، دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۸۱.

مهارت‌ها و اشراف زبانی:

- زبان انگلیسی
- زبان فرانسه
- زبان عربی
- زبان روسی

عضویت‌ها و سوابق اجرایی

✓ عضو مؤسسه همکاری‌های بین‌رشته‌ای اکنون (عضو مؤسس).

- ✓ عضو انجمن بین‌المللی مطالعات جوامع فارسی‌زبان (۲۰۱۵-۲۰۱۶).
- ✓ عضو همکار در مجموعه بین‌المللی میراث ایران در آسیای مرکزی و قفقاز زیر نظر پروفیسور جورج بورنوتیان.
- ✓ عضو پیوسته انجمن ایرانی تاریخ (۱۳۹۲-ادامه دارد).
- ✓ عضو هیئت تحریریه فصلنامه و وبگاه تخصصی مردم‌نامه: <https://mardomnameh.com>
- ✓ دبیر اجرایی همایش بین‌المللی گفتگوهای فرهنگی ایران و آفریقا، تهران، دانشگاه تربیت مدرس، آذرماه ۱۳۹۷.
- ✓ دبیر علمی همایش نکوداشت مقام علمی و بررسی آثار جورج بورنوتیان، تهران، انجمن ایرانی تاریخ، اردیبهشت ۱۳۹۵.
- ✓ دبیر علمی سمپوزیوم ایران و انقلاب ۱۹۱۷: پیامدها و میراث انقلاب اکتبر برای دولت و جامعه ایرانی، تهران، آرشیو ملی ایران، آبان ماه ۱۳۹۶.
- ✓ دبیر اجرایی همایش بین‌المللی نقش راه ابریشم در مناسبات تاریخی-فرهنگی ایران و چین، آذرماه ۱۳۹۴.
- ✓ عضو کمیته علمی همایش بین‌المللی مناسبات و پیوندهای فرهنگی و تمدنی ایران با آسیای مرکزی و قفقاز (تهران: دانشگاه تهران، اردیبهشت ۱۳۹۸).
- ✓ دبیر اجرایی انجمن ایرانی تاریخ (مرداد تا اسفند ۱۳۹۲).
- ✓ دبیر کارگروه ارتباطات و روابط بین‌الملل انجمن ایرانی تاریخ (مرداد ۱۳۹۲ تا مرداد ۱۳۹۵)
- ✓ مسئول شاخه آسیای مرکزی و قفقاز گروه اسلام معاصر بنیاد دایرةالمعارف اسلامی (۱۳۹۴-ادامه دارد)
- ✓ مشاور و همکار گروه علمی جغرافیا، دانشنامه جهان اسلام در حوزه آسیای مرکزی و قفقاز.
- ✓ ویراستار انگلیسی ماهنامه تخصصی کتاب ماه تاریخ و جغرافیا (اردیبهشت ۸۹ تا مرداد ۹۱).
- ✓ ارزیاب و ویراستار علمی گروه تاریخ سازمان مطالعه و تدوین کتب درسی (سمت).
- ✓ همکاری با سازمان امور دانشجویان وزارت علوم.
- ✓ همکاری با مؤسسه کتاب سال به عنوان داور کتاب‌های داخلی و خارجی.
- ✓ همکاری با مجلات متعدد علمی و پژوهشی به عنوان داور علمی.
- ✓ همکاری با بنیاد ایران‌شناسی به عنوان ناظر علمی.
- ✓ همکاری با کتابخانه ملی ایران به عنوان ناظر و داور علمی.

سوابق تدریس

دانشگاه تربیت مدرس (۱۳۹۵ به بعد؛ عضو هیئت علمی):

دکتری: تاریخ عثمانی، تاریخ معاصر ایران از قاجاران تا کنون، جغرافیای تاریخی ایران.
 کارشناسی ارشد: زبان خارجی، تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی، ایران در عهد قاجاریه با تکیه بر مناسبات خارجی و نهضت مشروطیت، تاریخ معاصر ایران، سیر اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در جهان اسلام، تاریخ اسلام در آسیای مرکزی و شبه قاره هند، مطالعه و بررسی اسناد و کتیبه‌ها.

دانشگاه تهران (استاد مدعو: ۱۳۹۴-۱۳۹۸)

کارشناسی ارشد: مناسبات و پیوندهای فرهنگی و تمدنی قفقاز و آسیای مرکزی با ایران و اسلام، زبان خارجی با تأکید بر متون تاریخی.

کارشناسی: تاریخ اسلام در آسیای مرکزی، تاریخ استعمار و سرمایه‌داری، تاریخ یونان و روم، تاریخ اروپا در قرون وسطی، ریشه‌های تاریخی توسعه‌نیافتگی در ایران.

دانشگاه شهید بهشتی تهران (استاد مدعو: ۱۳۹۳-۱۳۹۴)

کارشناسی ارشد: تاریخ جنبش‌های یکصد سال اخیر.

کارشناسی: تاریخ بیزانس، تاریخ اروپا در قرون وسطی، تاریخ اروپا از انقلاب فرانسه تا جنگ جهانی اول.

دانشگاه فردوسی مشهد (استاد مدعو: ۱۳۹۸-۱۳۹۹)

کارشناسی: تاریخ اروپا در قرون جدید، تاریخ اروپا از انقلاب فرانسه تا جنگ جهانی اول، تاریخ بیزانس.

دانشگاه خوارزمی تهران (استاد مدعو: ۱۳۹۱-۱۳۹۴)

کارشناسی ارشد: زبان خارجی با تأکید بر ترجمه متون تاریخی، ایران در عهد قاجاریه با تکیه بر

مناسبات خارجی و نهضت مشروطیت، تاریخ معاصر ایران.

کارشناسی: تاریخ تحولات ایران دو دوره صفویه، تاریخ تحولات ایران در دوره افشاریه و زندیه.

دانشگاه اراک (استاد مدعو: ۱۳۸۸-۱۳۸۹)

کارشناسی: گاهشماری و تقویم، ریشه‌های توسعه‌نیافتگی در ایران، تاریخ دیپلماسی در ایران، تاریخ اروپا در قرون جدید، تاریخ اروپا

از انقلاب فرانسه تا جنگ جهانی اول، تاریخنگاری و تحولات آن در ایران و جهان، نقد و بررسی منابع تاریخ ایران بعد از اسلام.

کتاب (تألیف، ترجمه و ویرایش علمی)

- K. Dudaiti, J. Morshedloo and M. Abdollahi, *Iran and Russia in the South Caucasus: Historical Experience of Cooperation and Current Problems*, Vladikavkaz, North Ossetian State University: 2024.

- از گر تارس: تاریخ نظامی دور نخست رویارویی روسیه و ایران در قفقاز، ۱۸۰۳/۱۲۲۵-۱۸۱۳/۱۲۲۷، نوشته جورج بورنوتیان، ترجمه جواد مرشدلو، تهران: انتشارات شیرازه (در دست چاپ).
- چهارچوبی برای پژوهش در تاریخ اسلام، نوشته استیفن هامفریز، ترجمه جواد مرشدلو، تهران: پژوهشکده تاریخ اسلام، ۱۳۹۶.
- تاریخ بیزانس، نوشته تیموتی گریگوری، ترجمه جواد مرشدلو، تهران: سازمان سمت، ۱۴۰۰.
- شهری ایرانی در گذار: تاریخ اجتماعی و اقتصادی تبریز در آغاز دوره قاجاریه، ۱۷۴۷-۱۸۴۸ م.، نوشته کریستف ورنر، ترجمه جمال پیرمرد شتربان، ویراستار و ناظر علمی: جواد مرشدلو، تبریز: انتشارات ستوده، ۱۴۰۳.
- تاریخ جدید: جستارهایی در شناخت مکتب آنال، نوشته ژاک لوگوف، ترجمه عبدالله ناصری طاهری و سمیه سادات طباطبایی، ویراستاران علمی: جواد مرشدلو و محمود جوان، تهران: سازمان سمت، ۱۳۹۹.
- تاریخ تکه تکه: از آنال تا تاریخ جدید، ترجمه عبدالله ناصری طاهری و سمیه سادات طباطبایی، ویراستار علمی: جواد مرشدلو، سازمان سمت، تهران: ۱۳۹۶.
- روشنفکر و روشنفکری در جهان اسلام، تهران: کتاب مرجع، ۱۴۰۰ (با همکاری سیداحمد هاشمی و دیگران).
- دانشنامه و دانشنامه‌نگاری: تاریخچه، روشها و نمونه‌ها، تهران: کتاب مرجع، ۱۳۹۹ (با همکاری محمدمنصور هاشمی و دیگران)

مقالات علمی و پژوهشی (فارسی)

- ✓ «روابط ایران و روسیه و ژئوپلیتیک متغیر قفقاز (۱۵۲۱-۱۷۲۲ م.)»، مطالعات اوراسیای مرکزی، دوره ۱۷، شماره ۲، پاییز و زمستان ۱۴۰۳ (با همکاری آلبرت دودایتی): https://jcep.ut.ac.ir/article_۱۰۰۴۹۵.html

- ✓ «گفتگوهای دینی مسلمانان و مسیحیان در دربار گورکانی: زمینه، کیفیت و نتایج»، پژوهش‌های تاریخی ایران و اسلام، دوره ۱۸، شماره ۳۴، صص ۲۸۴-۳۱۱، (با همکاری میلاد میرچناری): [HTTPS://JHR.USB.AC.IR/ARTICLE_۸۴۱۴.HTML](https://jhr.usb.ac.ir/article_۸۴۱۴.html)
- ✓ «موانع توسعه اقتصاد تجاری دریامحور در ایران دوره قاجاریه: نمونه بندر پیربازار»، تحقیقات تاریخ اقتصادی ایران، دوره ۱۱، شماره ۲، پاییز و زمستان ۱۴۰۱، صص ۳۰۳-۳۳۱ (با همکاری جلال کرمی، مقصودعلی صادقی و هادی بهارلو): <https://doi.org/10.30465/sehs.2022.43197.1859>
- ✓ «شهرنشینی در موقعیت مرزی: تحول حیات شهری در دربند دوره اسلامی با تکیه بر سهم عامل کوچ‌نشین»، جامعه‌شناسی تاریخی، دوره ۱۳، شماره ۲، پاییز و زمستان ۱۴۰۰، صص ۳۸۱-۴۱۹: <https://jhs.modares.ac.ir/article-۲۵-fa.html>
- ✓ «مناسبات تجاری ایران و شمال قفقاز در دوره صفویان»، فصلنامه تاریخ روابط خارجی، سال ۲۲، شماره ۸۵، زمستان ۱۳۹۹، صص ۱۲۵-۱۴۴: https://www.hfrjournal.ir/article_۱۳۸۵۴۱.html
- ✓ «از قلعه تا شهر: بررسی پیوند شهرنشینی و حیات قبایلی در جنوب قفقاز با تمرکز بر شوشی»، تحقیقات تاریخ اجتماعی، سال دهم، شماره دوم، پاییز و زمستان ۱۳۹۹، صص ۲۰۳-۲۳۲: <https://doi.org/10.30465/shc.2021.34535.2188>
- ✓ «پایگاه اقتصادی و اجتماعی یک حکومت محلی در جنوب قفقاز: بررسی منابع اقتصادی قدرت خوانین شیروان در آستانه تسلط روسیه (۱۷۷۰-۱۸۲۰ م.)، پژوهش‌های علوم تاریخی، شماره ۲۲، تابستان ۱۳۹۹، ۱۳۲-۱۵۲: <https://doi.org/10.22059/jhss.2020.281431.473119>
- ✓ «توسعه‌طلبی روسیه تزاری و تغییر ژئوپولیتیک جایگاه دریای خزر از چشم‌انداز نظام جهانی مدرن (۱۵۵۰-۱۸۰۰ م.)، مطالعات اوراسیای مرکزی، دوره ۱۲، شماره ۲، پاییز و زمستان ۱۳۹۸، ۴۹۷-۵۱۹: [۱۰.۲۲۰۵۹/JCEP.2019.274138.449825](https://doi.org/10.22059/JCEP.2019.274138.449825)
- ✓ «هویت دوگانه در خدمت راهبرد استعماری: پاول سیسیانف و بی‌ریزی استعمار تزاری در جنوب قفقاز، ۱۸۰۳-۱۸۰۶/۱۲۱۷-۱۲۲۳»، فصلنامه مطالعات تاریخی جنگ، دوره سوم، شماره دوم، تابستان ۱۳۹۸، ۱۲۹-۱۵۰: [۲۰.۱۰۰۱۰.۲۵۸۸۷۰۳۳.۱۳۹۸.۳.۲.۶۹](https://doi.org/10.22059/jhss.2020.281431.473119)
- ✓ «الکسی پتروویچ یرملوف و مدیریت استعمار تزاری در قفقاز (۱۲۳۷/۱۸۱۶-۱۲۴۲/۱۸۲۷)»، مجله تاریخ اسلام و ایران، سال ۲۹، دوره جدید، شماره ۴۲، تابستان ۱۳۹۸، ۱۴۹-۱۷۱: <https://doi.org/10.22051/hii.2019.22314.1783>
- ✓ «شرق‌شناسی و اکتشاف جغرافیایی در خدمت راهبرد استعماری: بررسی پیوند اکتشاف علمی با سیاست استعماری روسیه تزاری در برابر قفقاز»، مجله مطالعات اوراسیای مرکزی، دوره ۱۱، شماره ۲، پاییز و زمستان ۱۳۹۷، ۴۹۱-۵۱۲: [۱۰.۲۲۰۵۹/JCEP.2019.258293.449771](https://doi.org/10.22059/JCEP.2019.258293.449771)
- ✓ «سیاست و شهرنشینی در قفقاز پیشااستعماری: نقش عامل سیاست در تحول حیات شهری شماخی در سده دوازدهم/هجدهم»، دوفصلنامه تحقیقات علوم اجتماعی، سال هشتم، شماره دوم، بهار و تابستان ۱۳۹۷، ۱-۲۹: <https://doi.org/10.30465/shc.2018.3489>
- ✓ «نیمیم ز ترکستان، نیمیم ز فرغانه: جستاری در بازشناسی هویت سارت‌ها از منظر پیوندهای فرهنگی و تمدنی ایران و آسیای مرکزی»، مجله پژوهش‌های ایران‌شناسی، سال ۵، شماره ۲، پاییز و زمستان ۱۳۹۵: <https://doi.org/10.22059/jis.2016.59427>
- ✓ «جدیدیه، اسلام و روسی‌گردانی: نقش جدیدیه در گذار فرهنگی آسیای مرکزی از دوره اسلامی به دوره شوروی»، مجله پژوهش‌های علوم تاریخی، دوره ۷، شماره ۲، پاییز و زمستان ۱۳۹۴: <https://doi.org/10.22059/jhss.2016.59453>
- ✓ «استعمار روسی و اسلام شیعی: سیاست روسیه تزاری در قبال شیعیان در نخستین سال‌های اشغال قفقاز»، فصلنامه مطالعات تاریخ اسلام، سال هفتم، شماره ۲۶، پاییز ۱۳۹۴: <http://journal.ptc.ac.ir/article-۱-۱۰۷-fa.html>

- ✓ «دیپلماسی، جنگ و حاکمیت سیاسی: نگاهی به روابط ایران و انگلستان در دو دهه نخست قرن سیزدهم/نوزدهم»، پژوهش - های علوم تاریخی، تابستان ۱۳۹۲: <https://doi.org/10.22059/jhss.2013.36038>
- ✓ «نگاهی به جریان تاریخ‌نویسی عمومی فارسی در نیمه نخست دوره قاجار: معرفی و نقد شمس‌التواریخ اثر عبدالوهاب چهارمحالی»، فصلنامه آینه میراث، شماره پیاپی ۴۴، بهار و تابستان ۱۳۸۸: <https://www.mirasmaktoob.com/sites/default/files/archive/pdf/A44-Morshedloo-Qajar.pdf>
- ✓ «دیپلماسی و میسیونری: بررسی ارتباط تکاپوهای تبلیغی هنری مارتین و دیپلماسی سرگور اوزلی در ایران در فاصله سال‌های ۱۸۱۱/۱۲۲۶ تا ۱۸۱۳/۱۲۲۹»، مطالعات و تحقیقات تاریخی، ضمیمه مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه مشهد (علمی و پژوهشی)، شماره ۱۵، بهار ۱۳۸۶.
- ✓ «آخرین سال‌های حکومت خوانین جوانشیر بر قراباغ»، فصلنامه مطالعات علوم تاریخی خوارزمی، سال دوم، شماره دوم، تابستان ۱۳۹۳.
- ✓ «زمینه تاریخی و منطق راهبردی توسعه‌طلبی روسیه تزاری در قفقاز (۱۵۵۰-۱۸۰۰ میلادی)»، تاریخ روابط خارجی، شماره ۶۴، تابستان ۱۳۹۴.
- ✓ «اسناد مازندران»، مجله اسناد بهارستان، شماره ۱، ۱۳۹۰.

International Activities

Workshop

- *Iranian Culture and Civilization (16th-19th centuries)*, Romania, Pitesti University, March 3th 2021 (Erasmus+ Mobility Program) (Lecturer)
- *The History of Silk Road*, Lanzhou, China, September- October 2015 (Participant)

PhD Visiting Opportunity

- *Tbilisi State University, Tbilisi, Georgia, March to September 2011.*

Joint Research and Scholarship

- *Iran & Russia in the South Caucasus: Experience of Historical Interaction and Current Problems, (Ongoing project)*

Papers and Lectures

- A. Naderi Beni, H. Lahijani, H. Tofighian and J. Morshedloo, (2025) "Geohistorical and geoarchaeological evidence of seafaring in the Caspian Sea: Lessons from the past to draw the future", *The Journal of island and coastal Archeology*, Published Online, 2024 (forth contributor): <https://doi.org/10.1080/15564894.2024.2417431>
- Dudayti A.K., Morshedloo J., Abdollahi M. Russia and Iran in the South Caucasus: problems and prospects for cooperation in the field of energy security. *Humanities and law research*. 2023;10(4):575-581. (In Russ.) <https://doi.org/10.37493/2409-1030.2023.4.3>
- Dudayti A.K., Morshedloo J. (2023), "Problems of Regional Security in Relations Russia and Iran in the Post-Soviet Period", *Postsovietskii Issledovanie*, vol. 6, no. 7, 2023, pp. 800-807 (in Russian): <https://www.postussr.org/news/news2023/330/>

- “Afanecy Nikitin’s Travel to Iran as a Turning Point in the Geopolitical History of the Caspian Region”, “*From Caspian to the Persian Gulf: Forth International Conference of the Iranian Association for Russian Language and Literature*”, September 29th- October 2th 2024, Tehran-Babolsar, Iran.
- “Russian Colonial Modernization as Seen by the Iranian Traveler in the 19th Century”, International Conference on the 250th Anniversary of Alania-Ossetian Annexation to Russia, Russia, Vladikavkaz, October 27-28th 2023.
- “Russian Transcaucasia as a Historical Between Iran and Poland in the 19th Century”, *International Conference on Iran-Poland Historical Relations*, Tehran: October 2023.
- "Tbilisi and Its Iranian Community as Reflected in the Persian Hajj Travelogues", *Fifth International Conference dedicated to Georgia-Iran Political, Economic and Cultural Relations and Successful Completion*, Georgia, Caucasus International University, August 29 2020.
- "Russian Conquest of the Iranian provinces in South Caucasus and Its Consequences: A Reappraisal with An Economic Approach", *9th European Conference of Iranian Studies*, to be held in 9-13 September 2019, Freie Universität Berlin, Germany (accepted for presentation).
- "Caucasia Leftism and Discourse of Modernity in Iran: Socialism in the Mind and Ideas of Avetis Sultnzadeh", *International Conference on Intellectual and Cultural Relations between Iran & Caucasus and Central Asia*, Iran, University of Tehran, June 2019.
- "Armenians’ Contribution to the Socio-Economic Life of South Caucasus in 18th Century: The Case of Karabagh and Shirwan", *First Annual International Congress on Oriental Studies*, Erevan: 9-10 November 2018.
- "French's Contribution to Iranian Passage to Modernity: Gustave Demorgny and his Career in Iran", *International Conference of Iran in Transition: Iran from Constitutional Revolution to the End of the Qajars*, Tehran: 17-18 December 2018.
- "Caucasus Mountain and Its People through the Persian Sources of Safavid Period: The Case of Afzal al-Tawârîkh of Khuzânî", *Iran i Severniy Kavkaz: Istoria I Perspektivi Sotrudnichestva*, Vladikavkaz, Russia: December 12 & 13th 2017.
- "From Caucasus Mountains to the Court of Sultân-e Sâheb Qerân: Isidore Borowski and his Countrymen in Service of Qâjârs”, *The International Conference of Cultural Talks Between Iran and Poland, in Quest of A Second Home, 75th Anniversary of the Polish Exodus into Iran*, Tehran, University of Tehran, November, 2017.
- “The Cultural Relations between Iran and the Bulgaria: A Historical Review”, *International Conference on the 120th years of Iran-Bulgarian Relations*, Tehran, September 2017.
- “Changing Identities in a Discursive Milieu: The Case of Sârts in late 18th and Early 19th centuries Central Asia”, Eighth Biennial Convention of the *Association for the Study of Persianate Societies (ASPS)* to be held in Tbilisi, Georgia, March, 2017.
- “Historical Documents on Poles in National Archive of Iran”, presented in *The International Conference on Historical & Cultural Interactions of Poland & Iran*, Institute of History, may 18th -20th 2015, University of Warsaw, Warsaw, Poland.

Book Review:

- Javad Morshedloo, « Reza Pourjavady (ed.), *Philosophy in Qajar Iran* », *Bulletin critique des Annales islamologiques* [En ligne], 34 | 2020, mis en ligne le 01 mai 2019, consulté le 20 février 2025. URL : <http://journals.openedition.org/bcai/541> ; DOI : <https://doi.org/10.4000/bcai.541>

مقالات منتشر شده در مجموعه‌های پژوهشی

- ✓ «تاریخ دانشنامه‌نگاری در غرب»، دانشنامه و دانشنامه‌نگاری: تاریخچه، روشها و نمونه‌ها، زیرنظر محمدمنصور هاشمی و حسین خندق‌آبادی، تهران: انتشارات کتاب مرجع، ۱۳۹۹ (مشترک با افسانه منفرد).
- ✓ «گذری بر زندگی و زمانه فتحعلیخان قبه‌ای (دربندی)»، همایون نامه، نکوداشت مقام علمی ناصر تکمیل همایون، جلد دوم، تهران: نگارستان اندیشه، ۱۳۹۵.
- ✓ «از جهانگشایی تا دیپلماسی: بررسی تحول مفهوم رابطه خارجی در روابط ایل خانان و ممالیک»، در عطار دانش، جشن نامه استاد عزیزالله عطاردی، به کوشش عبدالحسین طالعی، تهران: ۱۳۹۰ (ص ۱۶۱-۱۹۲).

همایش‌های داخلی (مقاله)

- ✓ «حافظه تاریخی، روایت هویت و دیپلماسی همسایگان: نقش حافظه تاریخی در مناسبات ایران و کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز»، سومین کنفرانس تاریخ روابط خارجی ایران، تهران: مرکز آموزش و پژوهش‌های بین‌المللی وزارت امور خارجه، دی ماه ۱۳۹۸.
- ✓ «مناسبات تجاری ایران و شمال قفقاز در دوره صفوی»، همایش بین‌المللی ایران و قفقاز شمالی، تهران، مرکز آموزش و همایش‌های بین‌المللی وزارت امور خارجه، خردادماه ۱۳۹۸.
- ✓ «دیپلماسی ایرانی در میدان رقابتهای استعماری: بازخوانی عملکرد دیپلماتیک ایران در کنفرانس صلح ورسای از منظر رابطه دیپلماسی و قدرت ملی»، دومین کنفرانس تاریخ روابط خارجی ایران، تهران: مرکز آموزش و پژوهش‌های بین‌المللی وزارت امور خارجه، بهمن ماه ۱۳۹۷.
- ✓ «تجدد تاتاری و ملی‌گرایی ترکی: خاستگاه فکری نواندیشان تاتار و مساهمت آنان در تجدد سیاسی عثمانی»، دومین همایش ملی مناسبات ایران و عثمانی، تهران: پژوهشکده تاریخ اسلام، تیرماه ۱۳۹۷.
- ✓ «ایرانیان و مسئله رئال‌پولیتیک: دو پرده از تجربه دیپلماسی ایرانی در دوره قاجاری»، نخستین کنفرانس تاریخ روابط خارجی ایران، تهران: مرکز آموزش و پژوهش‌های بین‌المللی وزارت امور خارجه، آذرماه ۱۳۹۶.
- ✓ «تحول مرزهای زیست‌جهان تصوف ایرانی در گذار به عصر مدرن: مطالعه نمونه تصوف و طریقت‌های عرفانی در عثمانی و اروپای شرقی»، همایش بین‌المللی بزرگداشت نعیم فراشری، تهران، دانشگاه تربیت مدرس، اسفندماه ۱۳۹۶.
- ✓ «چهره غیرروسی انقلاب اکتبر: بازخوانی نقش روشنفکران و کنشگران مسلمان در انقلاب ۱۹۱۷ روسیه»، سمینار ما و انقلاب روسیه، دانشگاه تهران، آذرماه ۱۳۹۶.
- ✓ «انقلاب اکتبر: نقطه چرخش راهبردی در مناسبات فکری ایرانیان با قفقاز»، سمپوزیوم ایران و انقلاب ۱۹۱۷: پیامدها و میراث انقلاب اکتبر برای دولت و جامعه ایرانی، تهران، آرشیو ملی ایران، آبان ماه ۱۳۹۶.
- ✓ «آگاهی تاریخی و غفلت از واقعیت سیاست: تحلیلی انتقادی بر سهم ایرانیان از میراث «راه ابریشم» با تمرکز بر آسیای مرکزی»، دومین همایش بین‌المللی جاده ابریشم، مشهد، دانشگاه فردوسی مشهد، مهرماه ۱۳۹۵.
- ✓ «رویکرد فرهنگی چین به آسیای مرکزی در دهه اخیر و موقعیت ایران: یک بررسی مقایسه‌ای»، همایش بین‌المللی ایران و چین: مناسبات فرهنگی و تمدنی، انجمن ایرانی تاریخ، دانشگاه تهران، اسفند ۱۳۹۳.

- ✓ «نگاهی انتقادی به روایت تاریخ دیپلماسی در ایران از منظر رابطه متقابل تاریخ و علوم سیاسی: تجربه دیپلماسی صدر قاجار»، **همایش ملی تاریخ و علوم سیاسی**، تهران، پژوهشکده تاریخ اسلام، خرداد ۱۳۹۳.
- ✓ «اسناد فارسی دوره صفوی به مثابه منبعی برای مطالعه در تاریخ اجتماعی و قوم‌شناسی قفقاز»، **همایش بین‌المللی مطالعات تاریخ ایران دوره صفوی**، دانشگاه الزهراء، تهران: ۱۳۹۲.
- ✓ «نگاهی به رابطه متقابل رویکرد، روش و جنس منابع در پژوهش‌های تاریخی: مورد تاریخ اجتماعی»، **همایش ملی آسیب‌شناسی آموزش و پژوهش در تاریخ**، انجمن ایرانی تاریخ، تهران: ۱۳۹۰.
- ✓ «عهدنامه ترکمان‌چای: نقطه عزیمت رقابت روس و انگلیس در ایران»، **همایش ملی ایران و سیاست جهانی در آغاز قرن بیستم**، دانشگاه تهران: بهمن ۱۳۸۶.

مدخل‌های دانشنامه‌ای

- «کراچکوفسکی، ایگناتی یولیانوویچ»، دانشنامه جهان اسلام، در نوبت چاپ.
- «قفقاز: دوره میانه»، دانشنامه جهان اسلام، در نوبت چاپ.
- «شیعه: روسیه»، دانشنامه جهان اسلام، جلد بیست و هشتم، تهران: ۱۳۹۹.
- «شیعه: قفقاز»، دانشنامه جهان اسلام، جلد بیست و هشتم، تهران: ۱۳۹۹.
- «شهرداری: قفقاز و آسیای مرکزی»، دانشنامه جهان اسلام، جلد بیست و هشتم، تهران: ۱۳۹۹.
- «سوسیالیسم: جهان اسلام»، دانشنامه جهان اسلام، جلد بیست و پنجم، تهران: ۱۳۹۷.
- «سازمان پیشاهنگی در آسیای مرکزی و قفقاز»، دانشنامه جهان اسلام، جلد بیست و دوم، تهران: ۱۳۹۶.
- «سازمان تأمین اجتماعی در آسیای مرکزی و قفقاز»، دانشنامه جهان اسلام، جلد بیست و دوم، تهران: ۱۳۹۶.
- «سازمان حج و زیارت در آسیای مرکزی و قفقاز»، دانشنامه جهان اسلام، جلد بیست و دوم، تهران: ۱۳۹۶.
- «سالیان»، دانشنامه جهان اسلام، جلد بیست و دوم، تهران: ۱۳۹۶.
- «ژرژوئیت‌ها»، دانشنامه جهان اسلام، جلد بیست و دوم، تهران: ۱۳۹۶ (مشترک با راحله حسینی)
- «زردشتی، دین» (بخش بعد از اسلام)، دانشنامه جهان اسلام، جلد بیست و یکم، تهران: ۱۳۹۵، صص ۳۳۹-۳۴۹ (مشترک با ندا اخوان مقدم)
- «روس»، دانشنامه جهان اسلام، جلد بیستم، تهران: ۱۳۹۴، صص ۵۵۷-۵۶۲.
- «روشنفکری: آسیای مرکزی»، دانشنامه جهان اسلام، جلد بیستم، تهران: ۱۳۹۴، صص ۶۱۷-۶۲۳.
- «روسیه، مسلمانان»، دانشنامه جهان اسلام، جلد بیستم، تهران: ۱۳۹۴، صص ۵۶۷-۵۷۸ (مشترک با مرتضی رزم‌آرا)
- «راه‌آهن: قفقاز و آسیای مرکزی»، دانشنامه جهان اسلام، جلد نوزدهم، تهران: ۱۳۹۳، صص ۳۴۶-۳۵۱ (مشترک با مسعود عرفانیان).
- «دومینیک‌ها»، دانشنامه جهان اسلام، جلد هجدهم، تهران: ۱۳۹۲، صص ۳۹۸-۴۰۲ (مشترک با راحله حسینی).
- «ذکریان»، دانشنامه جهان اسلام، جلد هجدهم، تهران: ۱۳۹۲، صص ۸۲۱-۸۲۴.
- «زاخودر، بوریس نیکولایوویچ»، دانشنامه جهان اسلام، جلد بیست و یکم، تهران: ۱۳۹۵، صص ۱۵۸-۱۶۱.
- «فرانسیسکن‌ها»، دانشنامه جهان اسلام، در نوبت چاپ.
- «قزوینی یزدی، حاجی بابا»، دانشنامه جهان اسلام، در نوبت چاپ.
- «کاپوسن‌ها»، دانشنامه جهان اسلام، در نوبت چاپ.
- «کرملی»، دانشنامه جهان اسلام، در نوبت چاپ.

- «محمدرضای جدیدالاسلام»، دانشنامه جهان اسلام، در نوبت چاپ.
- «ملک‌خان ناظم‌الدوله»، دانشنامه جهان اسلام، در نوبت چاپ.
- «ملکی‌ها و اسلام»، دانشنامه جهان اسلام، در نوبت چاپ.
- «هنری مارتین»، دانشنامه جهان اسلام، در نوبت چاپ.
- «یعقوب برادعی»، دانشنامه جهان اسلام، در نوبت چاپ.
- «یعقوبیان»، دانشنامه جهان اسلام، در نوبت چاپ.

مقالات تخصصی

- «سهراب یزدانی و خوانش تراژیک از تجربه تجدد سیاسی در ایران معاصر»، **مردم‌نامه**، در نوبت چاپ.
- «سیمای ایران و ایرانی از چشم همسایه شمالی: با تکیه بر پژوهشی تازه»، **نگاه نو**، شماره ۱۲۵، بهار ۱۳۹۹.
- «تاریخ مفهومی/نظریه‌ای در ایران: یک ارزیابی انتقادی و آسیب‌شناختی»، **مردم‌نامه**، شماره ۸ و ۹، اسفند ۱۳۹۸.
- «هنگامه کرونا در آیین تاریخی: مروری بر تجربه تاریخی مواجهه ایرانیان با بیماری‌های همه‌گیر با تمرکز بر یک پژوهش تازه»، **تاریخ کرونا و بیماری‌های همه‌گیر**، به کوشش داریوش رحمانیان و زهرا حاتمی، تهران: نشر خاموش، ۱۳۹۹.
- «نگاهی به آثار و پژوهش‌های جورج برونوتیان در حوزه مطالعات ارمنی‌شناسی و قفقاز»، **پیمان**، شماره ۸۱، زمستان ۱۳۹۷.
- «نگاهی به اهمیت تکوین طبقه کارگر در انگلستان از منظر روش‌شناسی تاریخ اجتماعی»، **مردم‌نامه**، شماره ۶ و ۷، زمستان و بهار ۱۳۹۷.
- «راهی به دل خوارزم»، **نقد کتاب تاریخ**، شماره ۹-۱۰، بهار و تابستان ۱۳۹۵.
- «مردم در آثار جورج برونوتیان»، **مردم‌نامه**، شماره ۱، پاییز ۱۳۹۵.
- «شرق‌شناسی روسی: ویژگی‌ها و سرشت تاریخی»، کتاب **ماه تاریخ و جغرافیا**، شماره ۱۸۳، مرداد ۱۳۹۲.
- «مطالعات روسی-ایرانی: تاریخچه و چشم‌انداز کلی»، کتاب **ماه تاریخ و جغرافیا**، ۱۶۰، تیرماه ۱۳۹۰.
- «موقعیت جغرافیایی و سرنوشت تاریخی شهرها: بررسی مورد نیشابور»، **مجله تاریخ‌پژوهی**، شماره ۲۶-۲۷.
- «رویکردی تاریخی به اندیشه سیاسی هابز»، **مجله تاریخ‌پژوهی**، شماره ۲۰.
- «بررسی ویژگی پویایی در تمدن یونان باستان»، **مجله تاریخ‌پژوهی**، شماره ۱۹.

نقد کتاب

- «گستره تاریخ»، کتاب **ماه تاریخ و جغرافیا**، شماره ۱۱۴-۱۱۵؛
- «ملک‌خان: نظریه‌پرداز نوسازی سیاسی در صدر مشروطه»، کتاب **ماه تاریخ و جغرافیا**، شماره ۱۲۶؛
- «اسناد تاریخی خاندان غفاری»، کتاب **ماه تاریخ و جغرافیا**، شماره ۱۲۷؛
- «شوروی و جنبش جنگل»، کتاب **ماه تاریخ و جغرافیا**، شماره ۱۳۰؛
- «انقلاب تاریخ نگاری فرانسه، مکتب آنال ۱۹۲۹-۱۹۸۹»، کتاب **ماه تاریخ و جغرافیا**، شماره ۱۵۳؛
- *Persia and the Defence of India*، کتاب **ماه تاریخ و جغرافیا**، شماره ۱۱۷-۱۱۸؛
- *Frontier Fictions*، کتاب **ماه تاریخ و جغرافیا**، شماره ۱۲۰؛
- *Russia and Iran in the Great Game*، کتاب **ماه تاریخ و جغرافیا**، شماره ۱۳۱؛
- *Medieval Islamic Historiography and Political Legitimacy*، کتاب **ماه تاریخ و جغرافیا**، شماره ۱۳۳؛

- *The Russo-Caucasian Origins of Iranian Left*، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، شماره ۱۳۵؛
- *War and Peace in Persia*، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، شماره ۱۳۹؛
- *Islamic History*، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، شماره ۱۴۰؛
- *The Sword of Persia*، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، شماره ۱۴۱؛
- *Nadir Shah's Quest for Legitimacy in Post-Safavid Iran*، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، شماره ۱۴۱؛

سخنرانی علمی (داخلی و بین‌المللی)

- "China, Post-colonial Central Asia and the Cultural Heritage of the Silk Road: An Iranian Perspective", *International Webinar on: Iran and China: Understanding Civilizations on the Silk Road from the Ancient to the Modern Times*, Tehran, November 31th 2020.
- "Aspects of North Caucasian People's Life and Culture as Reflected in the Persian Historiographical Sources", *Iranian Heritage in North Caucasia*, North Ossetia, Vladikavkaz, University of North Ossetia, December 2017.
- "Historical Documents on Poles in National Archive of Iran", presented in *The International Conference on Historical & Cultural Interactions of Poland & Iran*, Institute of History, may 18th-20th 2015, University of Warsaw, Warsaw, Poland.
- "Iranian's Contribution to the Cultural Heritage of Silk Road", *International Workshop for the History of Silk Road*, China, Lanzhou, September 29th, 2015.

- ✓ نشست بررسی و نقد کتاب «تاریخ مختصر اروپای مدرن»، تهران: مرکز مطالعات استراتژیک خاورمیانه، بهمن ماه ۱۴۰۳.
- ✓ نشست بررسی و نقد کتاب «تبریز: شهری ایرانی در گذار»، دوشنبه‌های بخارا، تهران، دی‌ماه ۱۴۰۳.
- ✓ نشست بررسی و نقد کتاب «اطلس تاریخی آسیای مرکزی»، تهران، دوشنبه‌های بخارا، آذرماه ۱۴۰۳.
- ✓ «چرخش راهبردی مناسبات ایران و روسیه در سده دوازدهم/هجدهم»، دانشگاه تهران: مرکز مطالعات اوراسیای مرکزی، آبان ماه ۱۴۰۳.
- ✓ بررسی و نقد کتاب «توسعه‌نیافتگی و صنعتی‌سازی: ایران عصر قاجار و پهلوی اول»، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، بهمن‌ماه ۱۳۹۸.
- ✓ بررسی و نقد کتاب «نظام جهانی مدرن: کشاورزی سرمایه‌دارانه و خاستگاه‌های اقتصاد جهانی اروپا در سده شانزدهم»، تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، آذر ۱۳۹۸.
- ✓ «تاریخ مفهومی/نظریه‌ای در ایران: یک ارزیابی انتقادی و آسیب‌شناختی»، مجله مردم‌نامه، تهران: خانه وارتان، تیرماه ۱۳۹۸.
- ✓ «مناسبات اقتصادی ایران و شمال قفقاز در دوره صفوی»، همایش بین‌المللی ایران و قفقاز شمالی، تهران، مرکز آموزش و پژوهش وزارت امور خارجه، خرداد ۱۳۹۸.
- ✓ «چپ‌گرایی قفقاز و گفتمان تجدد در ایران مدرن: بررسی مفهوم سوسیالیسم در اندیشه آوتیس سلطان‌زاده»، همایش بین‌المللی مناسبات فکری و فرهنگی ایران با آسیای مرکزی و قفقاز، تهران: دانشگاه تهران: اردیبهشت ۱۳۹۸.
- ✓ «نخبگان قفقازی و استعمار تزاری: یک ارزیابی انتقادی»، دانشگاه تهران، آبان ماه ۱۳۹۷.

- ✓ «وضعیت کارگران مهاجر ایرانی در قفقاز در سال‌های جنگ جهانی اول»، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، شهریور ۱۳۹۷.
- ✓ «راهبرد استعماری روسیه تزاری در قبال دریای خزر از سده شانزدهم تا نوزدهم»، دانشگاه فردوسی مشهد، اردیبهشت ۱۳۹۷.
- ✓ «نگاهی انتقادی به تاریخ‌نگاری قفقاز»، نشست نقد کتاب ریشه‌های تاریخی جدایی قفقاز از ایران، دانشگاه تهران، اسفند ۱۳۹۵.
- ✓ «اهمیت اسناد آرشیوی به زبان روسی برای نگارش تاریخ اقتصادی ایران عصر قاجار»، نشست بین‌المللی اهمیت اسناد در مطالعات ایران و روسیه، تهران: آرشیو ملی ایران، بهمن ماه ۱۳۹۵.
- ✓ «آگاهی تاریخی و غفلت از واقعیت سیاست: تحلیلی انتقادی بر سهم ایرانیان از میراث «راه ابریشم» با تمرکز بر آسیای مرکزی، دومین همایش بین‌المللی جاده ابریشم، مشهد، دانشگاه فردوسی مشهد، مهرماه ۱۳۹۵.
- ✓ «خاستگاه فکری جدید در آسیای مرکزی»، تهران، پژوهشکده تاریخ اسلام، آذرماه ۱۳۹۵.
- ✓ «اهمیت آثار جورج بورتون برای تحقیق در تاریخ اجتماعی قفقاز»، همایش نکوداشت مقام علمی جورج بورتونیان، تهران، انجمن ایرانی تاریخ، سوم اردیبهشت ۱۳۹۵.
- ✓ «تبارشناسی تاریخ‌نویسی جدید در جنوب قفقاز با تکیه بر جمهوری آذربایجان»، نشست نقد کتاب برخورد تاریخ‌ها در قفقاز جنوبی، تهران: انجمن علمی دانشجویان دانشگاه تهران، اسفند ۱۳۹۴.
- ✓ «تاریخچه و سرشت مطالعات اسلام‌شناسی در روسیه»، نشست اسلام‌شناسی در روسیه، تهران، پژوهشکده تاریخ اسلام، اسفندماه ۱۳۹۴.
- ✓ «رویکرد فرهنگی چین به آسیای مرکزی در دهه اخیر و موقعیت ایران: یک بررسی مقایسه‌ای»، همایش ایران و چین: مناسبات فرهنگی و تمدنی، تهران: انجمن ایرانی تاریخ، اسفند ۱۳۹۳.
- ✓ «ساختار سیاسی خان‌نشین‌های قفقاز شرقی در بستر تغییرات سیاسی، ۱۷۵۰-۱۸۵۰»، تهران، بنیاد مطالعات قفقاز، اسفند ۱۳۹۳.
- ✓ «نگاهی انتقادی به روایت تاریخ دیپلماسی در ایران از منظر رابطه متقابل تاریخ و علوم سیاسی»، همایش تاریخ و علوم سیاسی، تهران، پژوهشکده تاریخ اسلام، خرداد ۱۳۹۳.
- ✓ «نگاهی به تجربه تاریخ‌نگاری انتقادی در ایران»، همایش تاریخ‌نگاری انتقادی، دانشگاه فردوسی مشهد، دی ماه ۱۳۹۳.
- ✓ «اهمیت اسناد آرشیوی برای نگارش تاریخ ایران دوره قاجار»، همایش اهمیت اسناد در تاریخ‌نگاری، مرکز اسناد آستان قدس رضوی، مشهد: مرکز اسناد و نسخ خطی آستان قدس رضوی، دی‌ماه ۱۳۹۳.
- ✓ «جلسه نقد کتاب از جامعه ایرانی تا میهن ترکی: زندگینامه سیاسی و فکری احمد آقایی، تهران، خانه نقد کتاب، آذر ۱۳۹۳.
- ✓ «عهدنامه گلستان: زمینه تاریخی و مناسبات جهانی»، دانشگاه فردوسی مشهد، آذرماه ۱۳۹۲.
- ✓ «جلسه نقد کتاب انقلاب تاریخ‌نگاری فرانسه، تهران، پژوهشکده تاریخ اسلام، اسفندماه ۱۳۹۰.

ترجمه مقالات به فارسی

- ✓ «منابع تاریخ اجتماعی»، نوشته مری لیندمان، پژوهش‌نامه تاریخ اجتماعی و اقتصادی، زیر چاپ.
- ✓ «تاریخ‌نگاری هندوایرانی»، نوشته استیفن فردریک دیل، در مجموعه تاریخ‌نگاری فارسی، زیر نظر منصور صفت‌گل، در دست چاپ.
- ✓ «تاریخچه پارلمان یونان»، در دست چاپ در مجموعه تاریخ پارلمان‌های جهان، انتشارات مجلس شورای اسلامی.
- ✓ «مجادلات مذهبی شیعیان امامی با یهودیان در اواخر قرن دوازدهم / هجدهم و قرن سیزدهم / نوزدهم»، آیین پژوهش، تابستان ۸۸.

- ✓ «ابن خلدون: واپسین مورخ سنت یونانی و نخستین آنال‌گرا»، نوشته مجموعه مقالات همایش ابن خلدون و دنیای معاصر، انتشارات حمکت، تهران ۱۳۸۸.
- ✓ «آثار باستانی ایران به روایت جهانگردان اروپایی»، هلن سنسینی، مجله تاریخ‌پژوهی، ۱۷ (۱۳۸۲).

کارگاه‌ها و دوره‌های بین‌المللی

- شرکت در دوره آموزشی بین‌المللی آشنایی با تاریخچه راه ابریشم (چین، لانجو، سپتامبر و اکتبر ۲۰۱۵).
- فرصت مطالعاتی دانشجویان دکتری، گرجستان (فروردین تا مهر ۱۳۸۹ / مارس تا اکتبر ۲۰۱۱).

داوری کتاب (جایزه کتاب سال داخلی و بین‌المللی)

- *Russia's Turn to Persia: Orientalism in Diplomacy and Intelligence*, by Denis V. Volkov, Cambridge University Press: 2018.
- *Authority and Identity in Medieval Islamic Historiography: Persian Histories from the Peripheries*, by Mimi Hanaoka, Cambridge University Press: 2016.
- *Life in the Court of Early Qajar Shahs*, by Soltan Ahmad Mirza Azod al-Dowleh and Manoutchehr M. Eskandari-Qajar, Washington: Mage Publishers, 2014.
- خان‌نشین ایروان در عصر قاجار، ۱۸۲۸-۱۷۹۵ میلادی، جورج آ. بورنوتیان، ترجمه حسن اسدی، تهران: شیرازه، ۱۴۰۲.
- جبهه ایرانی-انقلاب جهانی، اسنادی درباره تجاوز و تهاجم شوروی به گیلان، ۱۹۲۰-۱۹۲۲، مویسی آرانوویچ پرسیتس، ترجمه محمدنایب پور، تهران: انتشارات نگارستان اندیشه، ۱۴۰۲.
- تبارشناسی فرمانروایی‌های قفقاز در دوران باستان، هخامنشی، اشکانی، ساسانی، علی‌بابایی درمنی، تهران: نشر هزار کرمان، ۱۳۹۸.
- تاریخ جدید تاشکند، داملامحمد صالح خواجه ایشان تاشکندی، تصحیح دکتر محمدحسن شجاعی مهر، تهران: نگارستان اندیشه، ۱۳۹۸.
- استالین، ادوارد رادزینسکی، ترجمه آبتین گلکار، تهران: نشر ماهی، ۱۳۹۵.
- تاریخ جامع ایران، تألیف گروه نویسندگان، ۲۰ جلد، تهران: بنیاد دایرة المعارف بزرگ اسلامی، ۱۳۹۴.
- تاریخ ارامنه در قرن هفدهم میلادی، نوشته واسکن قوکیاسیان، ترجمه سعید کریم پور، تهران: امیرکبیر، ۱۳۹۳.